

mærksom paa, løber Statsregnskabet delvis i et Højkonjunkturaar, medens Finansaaret 1909—10 — det kan man vel nok sige uden at være nogen stor Profet — vil blive omtrent det dybeste Nedgangsaar. Der maa altsaa ikke paaregnes paa langt nær det Overskud af Indtægt som i det Finansaar, for hvilket det sidste Statsregnskab er aflagt. Dog vil jeg heller ikke male det sortere, end det er. Vi have budgetteret ædrueligt, og jeg føler mig ret sikker paa, at Indtægten heller ikke vil gaa under det budgetterede, ja, paa visse Punkter tør man vel endog gøre sig en rimelig Forventning om, at den vil gaa over, saaledes t. Eks. Ejendomsskylden, hvor den ny Vurdering vil vise sin Virkning. Og noget lignende, antager jeg, vil gælde Toldindtægterne. Men man gør, som sagt, rettest i ikke at stille sine Forventninger i saa Henseende for højt, og navnlig kan man ikke paa langt nær lægge Højkonjunkturaarenes Erfaringer til Grund. Vi kunne heller ikke vente en saa stor Mindreudgift som i det sidst aflagte Statsregnskab, navnlig ikke til offentlige Arbejder. Men Budgettet er ogsaa i saa Henseende forsigtigt lagt, og mulig kan der ventes nogen Forbedring. Alt i alt bør man ikke regne paa en Forbedring, som blot tilnærmelsesvis kan sammenlignes med den ved sidste Statsregnskab konstaterede.

Jeg skal, da det er som fungerende Finansminister, jeg forelægger dette Budget, undlade at komme ind paa de almindelige finanspolitiske Betragtninger og de Henblik paa Fremtiden, som det ellers kunde være naturligt at benytte Lejligheden til at fremkomme med. Men nogle Bemærkninger kan jeg dog ikke undlade at gøre, fordi de maa anses for at være et ret nødvendigt Supplement til det, som fremgaar af Statsregnskabet og Budgetforslaget. Gennem Statistisk Bureau er der indhentet en Række Oplysninger angaaende Danmarks Gæld til Udlandet hos Københavns store og mellemstore Banker, hos enkelte af de vigtigste Provsbanker, hos 25 større københavnske Bankiers og Vekselerere, hos de forskellige Kreditforeninger og Hypotekforeninger, hos Statsgældskontoret, hos Københavns Kommune, hos Hypotekbanken, forskellige Livsforsikringsselskaber, Skibsregistreringskontoret og forskellige private forretningsdrivende. Jeg anfører dette, for at man kan se, paa Grundlag af hvilke Oplysninger de Tal, jeg skal have den Ære at fremføre, ere byggede. Vi have anset

det for at være af Betydning netop i Perioden efter det store Bankkrak i 1908 at komme til en nogenlunde klar Opfattelse af, hvor stor Danmarks Gæld til Udlandet er. Der eksisterer tilsvarende Opgivelser fra tidligere Tid, en fra 1891, der skyldes nuværende Konferensraad Falbe-Hansen, og en, som angiver Forholdet ved Udgangen af 1899, der skyldes Skattekommissionen af 1900. Naturligvis er det en Selvfølge, at dette ikke maa tages for Statistik i Ordets alleregentligste Betydning. For en stor Del er det jo Ting, der ikke lade sig udtømme ved nogen som helst statistisk Undersøgelse. Man har søgt at komme det saa nær som muligt, paa visse Poster har man kunnet komme det meget nær, paa andre ikke nærmere end, at et Skøn delvis har maattet erstatte de virkelige Tal.

Det viser sig da, at i Slutningen af December 1907 var der i udenlandsk Eje 195 Millioner i danske Statsobligationer, 80 Millioner i Københavns Kommunes Gæld, 300 Millioner i Kreditforeningsobligationer og Aktier og Obligationer i danske Selskaber og 20 Millioner i udenlandske Prioriteter og Skibshypoteker; de tilsvarende Tal, som man kom til December 1899, vare for danske Statsobligationer 160 Millioner, Københavns Kommunes Gæld 44 Millioner, Kreditforeningsobligationer etc. 101 Millioner, udenlandske Prioriteter og Skibshypoteker 10 Millioner. Medens Gælden altsaa i December 1907 kunde anslaaes til ca. 595 Millioner, kunde den i December 1899 kun anslaaes til 315 Millioner, og efter Konferensraad Falbe-Hansens Opgivelse i 1891 kunde man paa de tilsvarende Poster ikke komme højere op end til ca. 106 Millioner. Og ser man paa den anden Side paa Beholdningen af udenlandske Værdipapirer i dansk Eje, var der i 1891 114 Millioner, i 1899 92 Millioner og i 1907 69 Millioner. Til den overordentlig stærke Stigning i Papirsgælden til Udlandet svarede altsaa en forholdsvis lige saa betydelig Nedgang i vort Tilgodehavende i Udlandet. Taget tilsammen, giver det til Resultat, at der i 1891 endnu var et Overskud paa 8 Millioner, i 1899 et Underskud paa 223 Millioner og i 1907 et Underskud paa ikke mindre end 526 Millioner.

Ligeledes har man gennem de Kilder, jeg har nævnt, og da selvfølgelig navnlig gennem Bankerne, Vekselererne og større forretningsdrivende søgt at danne sig en Forestilling om Danmarks løse Gæld til Udlandet. Det har naturligvis været meget vanskeligere end det andet, og